

*projekt uchwały na XX sesję
Rady Gminy Złotów
w dn. 30.10.2025 r.*

**UCHWAŁA Nr XX. .2025
RADY GMINY ZŁOTÓW
z dnia 30 października 2025 r.**

**w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Złotów na rok 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Gminy Złotów **uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Złotów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026

opracowany na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia
26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości
i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca
2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026 - zwany dalej Programem, został przygotowany w oparciu o szczegółową Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Złotów na rok 2025 oraz na zdobytych doświadczeniach z realizacji działań - zadań profilaktycznych w pierwszym półroczu 2025 roku.

Program jest w pełni zgodny z obowiązującym porządkiem prawnym, w tym z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz jest integralnym elementem realizacji Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) na lata 2021-2025, w szczególności w zakresie celu operacyjnego nr 2 (profilaktyka uzależnień). Metodyka Programu czerpie z najnowszych rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), co zapewnia jego naukową zasadność i efektywność.

W świetle rosnących wyzwań społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, Program ten ma na celu nie tylko ograniczenie negatywnych skutków uzależnień, ale przede wszystkim wdrożenie skutecznych działań prewencyjnych. Jego fundamentalną zasadą jest holistyczne podejście, które integruje różnorodne obszary funkcjonowania społeczności lokalnej — od edukacji i wsparcia psychologicznego, terapeutycznego po współpracę z lokalnymi instytucjami oraz aktywizację mieszkańców. Działania w ramach Programu są odpowiedzią na potrzeby i specyfikę gminy Złotów, uwzględniając aktualną sytuację społeczną.

Obowiązek realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego jest obligatoryjnie przypisany samorządom gminnym na mocy art. 7 ustawy o samorządzie gminnym. Szczegółowe ramy kompetencyjne dla niniejszego Programu wynikają bezpośrednio z:

- art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizacja tych zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu jest prowadzona poprzez odpowiednie kształtowanie polityki interwencji społecznej, koncentrując się na następujących kierunkach:

- **Zwiększanie dostępności do infrastruktury terapeutyczno-rehabilitacyjnej:** Umożliwianie osobom uzależnionym od alkoholu dostępu do adekwatnych form pomocy.

- **Wsparcie psychospołeczne i prawne dla rodzin dysfunkcyjnych:** Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, z priorytetem ochrony przed przemocą domową.
- **Działalność prewencyjna i edukacyjna:** Prowadzenie zintegrowanej działalności profilaktycznej, informacyjnej i szkoleniowej, ukierunkowanej na redukcję czynników ryzyka w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych. W szczególności obejmuje to profilaktykę środowiskową dedykowaną dzieciom i młodzieży, w tym finansowanie pozalekcyjnych form aktywności fizycznej oraz zabezpieczenie dożywiania dla dzieci uczestniczących w zajęciach z programem opiekuńczo-wychowawczym/ socjoterapeutycznym.
- **Wspieranie działań podmiotów trzecich:** Subwencionowanie inicjatyw podejmowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne, których cele są zbieżne z celami Programu.
- **Interwencje proceduralne:** Realizacja procedur interwencyjnych związanych z naruszeniem przepisów ustawowych (art. 13¹ i 15) oraz pełnienie funkcji oskarżyciela publicznego przed organami wymiaru sprawiedliwości.
- **Aktywizacja społeczno-zawodowa:** Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie i organizację Centrów Integracji Społecznej.

Zadania odnoszące się do przeciwdziałania narkomanii koncentrują się na analogicznych osiach działań:

- **Maksymalizacja dostępności do opieki:** Zwiększenie łatwości dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zdiagnozowanych jako uzależnione oraz znajdujących się w grupie ryzyka.
- **Wsparcie systemowe dla rodzin:** Zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej dla rodzin z problemem narkomanii.
- **Profilaktyka zorientowana na ryzyko:** Realizacja działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie minimalizacji szkód związanych z narkomanią, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży. Obejmuje to finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych i dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach z programem opiekuńczo-wychowawczym/ socjoterapeutycznym.
- **Partnerstwo z Sektorem Pozarządowym:** Wspomaganie podmiotów trzecich (organizacji pozarządowych, instytucji, osób fizycznych) w ich działalności na rzecz rozwiązywania problemów narkomanii.

- **Integracja i inkluzja społeczna:** Udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom doświadczającym wykluczenia społecznego i deprivacji materialnej. Realizowanie procesów reintegracji ze środowiskiem lokalnym przy zastosowaniu instrumentów pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Wszystkie te obowiązki są integrowane i zoperacjonalizowane w ramach niniejszego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026. Dokument ten stanowi lokalny akt strategiczny definiujący politykę w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i behawioralnych oraz kompleksową strategię minimalizacji indywidualnych, społecznych szkód wynikających z powyższych uzależnień.

I. Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Złotów

DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY ZŁOTÓW:

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- skala używania alkoholu, nielegalnych substancji psychoaktywnych i zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz wynikających z tego problemów,
- dostępność alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- zasoby w zakresie rozwiązywania ww. problemów na poziomie lokalnym,
- postawy społeczne wobec danych zjawisk (np. gotowość do podejmowania interwencji w sytuacji sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim) oraz wobec podjętych lub planowanych w gminie strategii (np. wobec planu wprowadzenia ograniczeń w nocnej sprzedaży napojów alkoholowych),

oraz:

- problem przemocy w Gminie Złotów,
- postawy wobec przemocy domowej.

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Złotów, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Zastosowana metoda badawcza to CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli dokładnie informowani o anonimowym charakterze ankiety, co miało na celu zwiększenie ich komfortu i szczerości odpowiedzi. Dodatkowo, każdy respondent miał możliwość rezygnacji z udziału

w badaniu w dowolnym momencie, co podkreślało dobrowolność udziału i mogło wpłynąć na zwiększenie jakości uzyskanych danych.

W badaniu wzięło udział **80** mieszkańców Gminy Złotów, co stanowiło reprezentatywną próbę dla populacji tej gminy. Średnia wieku mieszkańców wynosi **39 lat**.

- W opinii mieszkańców Gminy Złotów najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od alkoholu (86%), uzależnienie od papierosów (83%), cyberprzemoc (73%) oraz bieda, ubóstwo (73%). Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: nikotynizm (94%), sieciologizm (88%) oraz alkoholizm (84%). Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Złotów 27% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy domowej, a 45% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Złotów odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim stopniu ryzyka – większość badanych z rozumą spożywa alkohol – najczęściej kilka razy w roku (45%) oraz kilka razy w miesiącu (10%), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje: 32%, 3-4 porcje: 12%).
- 45% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 53% jest tych miejsc za dużo.
- 88% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a także 60% badanych mieszkańców nie zna miejsc do których po pomoc może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu.
- Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Złotów jest zauważalnym nałogiem – 78% z badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych, a łącznie 22% badanych pali regularnie papierosy lub e-papierosy, 5% robi to okazjonalnie.
- 20% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 35% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Złotów, jest nie rozpowszechnionym zjawiskiem - 90% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 98% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania

lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: warsztatów profilaktycznych dla uczniów (33%), wsparcia psychologicznego dla rodzin (33%), otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (23%) oraz udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (10%).

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

- Kontynuowanie podejmowanych działań informujących o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie Gminy plakaty i bilbordy. Aby dotrzeć do jak najszerzego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media. Warto również wykorzystać tablice informacyjne w miejscach publicznych.
- Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
- Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu
- Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
- Należałoby mimo wszystko zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu,

a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

SPRZEDAWCY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH:

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemnych sytuacji zainicjowanych przez osoby spożywające alkohol.

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Gminy Złotów, a wzięło w nim udział 15 osób.

Zastosowana metoda badawcza to PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview) – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, która polega na bezpośrednim, indywidualnym wywiadzie kwestionariuszowym.

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol – 93% sprzedawców zawsze sprawdza dowód potwierdzający pełnoletność klienta a 7% robi to często.
- 21% z badanych uważa, że osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Respondenci wskazują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (28%), kilka razy w miesiącu (7%), kilka razy w tygodniu (7%), a 58% deklaruje, że do takich sytuacji nie dochodzi.
- 93% badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie budzącej wątpliwości osobie niepełnoletniej, a pozostałe 7% deklaruje, że nie jest pewna czy sprzedała alkohol osobie pełnoletniej.
- 65% badanych stwierdza, że nie dochodzi do sytuacji spożywania alkoholu w obrębie sklepu.
- Sprzedawcy charakteryzują się **wysoką świadomością konsekwencji picia alkoholu** – 100% badanych nie zgadza się na to, aby kobiety w ciąży piły alkohol, również 100% nie zgadza się na prowadzenie pojazdów mechanicznych po spożyciu oraz 100% badanych uważa, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.

Rekomendowane działania dla sprzedawców napojów alkoholowych:

- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych. Kampania informacyjna może obejmować szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych (szkolenie w punktach sprzedaży alkoholu), działania edukacyjne z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty i ulotki, naklejki do umieszczenia w punktach.
- Podejmowanie cyklicznych działań kontrolnych, interwencyjnych a także prewencyjno – edukacyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych np. wykorzystanie procedur badawczo - profilaktycznych.
- Zakup i kolportaż materiałów edukacyjnych skierowany do sprzedawców napojów alkoholowych występujących do Urzędu Gminy z wnioskiem o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
- Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją oraz z organem kontrolnym takim jak GKRPA.

CZŁONKOWIE: GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

W badaniu wzięło udział 9 członków wymienionych wyżej instytucji w Gminie Złotów 45% badanej grupy jest członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 33% to członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, a kolejne 22% to pracownicy obu instytucji.

- Badani członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Złotów za najbardziej istotne problemy uznali: nadużywanie alkoholu przez dorosłych, przemoc domową związaną z zażywaniem substancji oraz zażywanie narkotyków i dopalaczy przez dorosłych. Respondenci za najważniejsze zadania KRPA uznali motywowanie do podjęcia leczenia (100%) oraz procedurę kierowania na leczenie odwykowe (83%).
- Respondenci podkreślili, że współpraca pomiędzy ZI a KRPA jest skuteczna (67%). Za najbardziej efektywne sposoby zwiększenia tej współpracy uznano regularne ustalenie wspólnych celów i strategii działania oraz szkolenia wspólne dla członków obu instytucji,

które uzyskały po 67% wskazań, wspólne projekty i programy profilaktyczne uzyskały 56% odpowiedzi. 33% respondentów wskazało na regularne spotkania i wymianę informacji. Respondenci ocenili współpracę z lokalnymi władzami pozytywnie – 56% uważa, że władze wspierają działania, 33% wskazało, że wsparcie to jest ograniczone, a pozostałe 11% twierdzi, że władze nie są poinformowane o potrzebach KRPA i ZI.

- Analiza wskazań respondentów pokazuje, że za kluczowe działanie w przeciwdziałaniu uzależnieniom uznano programy edukacyjne w szkołach, które uzyskały 78% wskazań. Świadczy to o dużym zapotrzebowaniu na edukację o zagrożeniach związanych z uzależnieniami. Pozostałe działania, takie kampanie społeczne zwiększające świadomość na temat uzależnień uzyskały 67% wskazań. Konsultacje i wsparcie psychologiczne dla rodzin, a także współpraca z lokalnymi instytucjami pomocy społecznej zostały wskazane przez 44% badanych. Natomiast 33% ankietowanych wskazało na szkolenia i warsztaty dla dorosłych mieszkańców.

Rekomendowane działania

- Zorganizowanie szkoleń i warsztatów dla dorosłych mieszkańców, aby zwiększyć świadomość społeczną na temat uzależnień i ich skutków.
- Realizacja kampanii społecznych edukujących o problemach uzależnień, skierowanych zarówno do młodzieży, jak i dorosłych.
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego dla rodzin oraz stworzenie systemu łatwiejszego dostępu do terapii uzależnień.
- Zacieśnienie współpracy między KRPA a Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez regularne spotkania i wypracowanie wspólnych strategii działania.
- Wzmocnienie współpracy z lokalnymi instytucjami zdrowia i pomocy społecznej w celu lepszego wykorzystania dostępnych zasobów.
- Zwiększenie środków finansowych przeznaczanych na działania profilaktyczne oraz zatrudnienie dodatkowych specjalistów, takich jak psychologowie i terapeuci.

DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA

Badanie w **Szkołach Podstawowych Gminy Złotów** przeprowadzono metodą **CAMI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach

rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec:

- alkoholu,
- papierosów,
- narkotyków i dopalaczy,
- skali problemu przemocy wśród uczniów (w szkole i domu)
- postaw wobec zachowań z użyciem siły i nękania.

oraz zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności, napojami energetyzującymi i czasem wolnym badanych uczniów.

W badaniu wzięli udział uczniowie Szkół Podstawowych Gminy Złotów w przedziale wiekowym: klasy 4-6 (104 uczniów) oraz 7-8 (50 uczniów).

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Złotów jest obecne. 8% uczniów klas 4-6 oraz 16% klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia oraz zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 14% młodszych i 28% starszych uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego oraz namowa znajomych. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Złotów. 5% z ankietowanych uczniów klas SP 4-6 oraz 4% klas SP 7-8 zadeklarowało, że przyjmował kiedykolwiek

substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze. Ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

- Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. 12% uczniów klas SP 4-6 oraz 32% uczniów SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej, 20% uczniów z młodszej grupy oraz 46% uczniów starszych deklaruje, że pije napoje energetyczne.
- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób najczęściej – do 4 godzin dziennie – (SP 4-6: 23%, SP 7-8: 20%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Należy zwrócić uwagę na skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych. Internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje – 27% uczniów SP 4-6 oraz 30% SP 7-8. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

- Uczniowie w Gminie Złotów deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej. Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego:

- **Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów dla uczniów, które będą:**
 - wskazywały negatywne skutki picia alkoholu, palenia papierosów i uzależnienia od tych substancji,
 - uświadamiały uczniom jak uzależnienie wpływa na życie,
 - rozwijały asertywną postawę – umiejętność odmowy,
 - kształtowały postawy wolne od używek oraz promowały zdrowy styl życia,
 - uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu,
 - oraz będą miały na celu:
 - poznanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,
 - uczenie zasady stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
 - kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznajomych,
 - dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,
 - kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doбором treści programów komputerowych oraz Internetu,
 - podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
 - ukazanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka,
 - poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
 - poznanie wpływu jaki ma na życie hazard,

- pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.

- **Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w tematyce:**

- Przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych.
- Wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień.
- Ukazania znaczenia i oczekiwanych skutków programów profilaktycznych.
- Sposobów wyjścia z uzależnienia.
- Ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem.
- Przedstawienie mechanizmu i konsekwencji uzależnienia.
- Zwrócenie uwagi na różne formy uzależnienia.
- Przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi.
- Omówienie poszczególnych uzależnień behawioralnych tj. pracoholizm, internetoholizm, jedzenioholizm, zakupoholizm i uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu.
- Omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu.
- Najpopularniejsze zagrożenia Internetu.
- Jak chronić własne dziecko – poradnik dla wychowawców klas i nauczycieli, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci.
- Nowe zagrożenia m.in: sexting – nastoletnia auto-pornografia w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem.
- Programy pozwalające kontrolować dostęp dzieci do komputera i Internetu.

II. Analiza SWOT sytuacji Gminy Złotów na podstawie zaprezentowanych w diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych, danych

MOCNE STRONY

- **Dobre relacje społeczne wśród dzieci i młodzieży** – większość uczniów deklaruje bardzo dobre relacje z rodzicami (SP 4–6: 94%, SP 7–8: 92%), nauczycielami (SP 4–6: 63%, SP 7–8: 72%) i rówieśnikami (SP 4–6: 87%, SP 7–8: 92%), co pełni funkcję czynnika chroniącego przed zachowaniami ryzykownymi.
- **Wysoki poziom świadomości problemów społecznych** – mieszkańcy rozpoznają uzależnienia (alkoholizm 84%, sieciaholizm 88%, nikotynizm 94%) jako bardzo powszechne zjawiska w lokalnej społeczności. Również 98% dorosłych mieszkańców dostrzega potrzebę działań profilaktycznych.
- **Aktywność instytucjonalna** – członkowie KRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego wykazują zaangażowanie w działania pomocowe (100% wskazuje motywowanie do leczenia jako priorytet), oceniają współpracę międzyinstytucjonalną jako skuteczną i proponują wspólne działania profilaktyczne.
- **Pozytywne postawy wobec ograniczania używek** – 91% dorosłych uważa, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony, 98% sprzeciwia się prowadzeniu pojazdów po alkoholu, a 98% odrzuca tezę o „bezpiecznym piciu” w ciąży.

SŁABE STRONY

- **Brak dostatecznej wiedzy o możliwościach pomocy** – 60% dorosłych nie wie, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku uzależnienia od alkoholu; 33% nie zna miejsc wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
- **Niepokojący poziom przemocy** – 27% mieszkańców zna osoby doznające przemocy, 45% podejrzewa jej występowanie, a 72% było świadkami sytuacji przemocowej (w tym 15% wielokrotnie). Najczęściej wskazywaną formą przemocy jest przemoc psychiczna (79%).
- **Wysoka inicjacja używek wśród dzieci i młodzieży** – 16% uczniów klas 7–8 i 8% klas 4–6 ma za sobą inicjację alkoholową; papierosy – 28% (SP 7–8) i 14% (SP 4–6); narkotyki – kontakt deklaruje 5% młodszych i 4% starszych uczniów.
- **Uzależnienia behawioralne i czas ekranowy** – 22% uczniów klas 7–8 korzysta ze smartfonu powyżej 5h dziennie, a 30% grało w gry hazardowe online. Występuje też

niewystarczające zrozumienie szkodliwości napojów energetycznych (32% uczniów SP 7–8 uważa je za zdrowe).

- **Niedobór specjalistów i zasobów** – jako kluczową barierę w skutecznym przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy instytucje wskazują brak specjalistów (78%) oraz niską świadomość społeczną (67%).

SZANSE

- **Potencjał edukacyjny i profilaktyczny** – zarówno mieszkańcy (33% wskazań), jak i instytucje (78%) uznają programy profilaktyczne w szkołach za szczególnie potrzebne. To sygnał do rozwoju kompleksowej oferty edukacyjnej i wsparcia dla dzieci, młodzieży i rodziców.
- **Zainteresowanie społeczne i gotowość do współpracy** – mieszkańcy chętnie wskazują na potrzebę warsztatów, konsultacji z terapeutami (23%) i wsparcia psychologicznego (33%). Instytucje są otwarte na współdziałanie w ramach wspólnych projektów i szkoleń.
- **Dobre relacje z władzami lokalnymi** – 56% członków KRPA/ZI uważa, że władze wspierają ich działania, co może stanowić fundament dla rozwinięcia infrastruktury wsparcia i profilaktyki.
- **Rozbudowa lokalnych strategii profilaktyki** – wyniki diagnozy dostarczają wystarczających przesłanek do opracowania spójnych i dobrze ukierunkowanych gminnych programów przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

ZAGROŻENIA

- **Normalizacja i dostępność używek** – 66% dorosłych uważa, że nieletni mogą z łatwością kupić alkohol; 53% uważa, że punktów sprzedaży alkoholu jest zbyt dużo. Młodzież wskazuje na łatwy dostęp do używek i miejsc ich zakupu.
- **Ukryta skala zjawisk** – uzależnienia behawioralne, hazard, przemoc domowa – to zjawiska, które mają charakter ukryty, co utrudnia ich identyfikację i reagowanie. Aż 33% mieszkańców nie wie, gdzie może zgłosić przemoc domową.
- **Wysoka ekspozycja na treści szkodliwe online** – zjawisko cyberprzemocy i hejtingu dotyczy dużej części uczniów: hejt – 26% (SP 4–6), 38% (SP 7–8); udostępnianie prywatnej korespondencji – 25% i 48%.

- **Trwałość stereotypów i mitów** – część uczniów nadal wierzy, że piwo nie jest alkoholem (SP 4–6: 14%, SP 7–8: 20%), co pokazuje niedostateczny poziom edukacji w tym zakresie.

III. Cel Programu

Głównym celem Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego - wynikających z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Złotów. Planowane do realizacji działania odpowiadają zadaniom zawartym w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

ZADANIE 1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji wobec uzależnionych od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych o miejscach pomocy i ich ofercie	➤ liczba materiałów informacyjnych na stronie internetowej	➤ GOPS w Złotowie ➤ UG Złotów
Prowadzenie w szkołach zajęć w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	➤ liczba zajęć ➤ liczba uczestników zajęć ➤ liczba szkół, w których przeprowadzono zajęcia	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ jednostki oświatowe ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, substancji psychotropowych, środków zastępczych NSP oraz uzależnień behawioralnych dla mieszkańców i ich otoczenia	➤ liczba przeprowadzonych kampanii ➤ liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ GKRPA w Gminie Złotów ➤ Zespół Interdyscyplinarny ➤ jednostki oświatowe ➤ organizacje pozarządowe ➤ placówki ochrony zdrowia ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki

ZADANIE 2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań w oparciu o dane zastane	➤ liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Złotowie z powodu alkoholizmu i narkomanii ➤ liczba osób z problemem uzależnień korzystających z poradnictwa w Punktach Konsultacyjnych ➤ liczba osób nietrzeźwych oraz będących pod wpływem narkotyków i dopalaczy podczas interwencji policji ➤ liczba nietrzeźwych kierowców	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki

ZADANIE 3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie polityki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy, a także osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych, udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnień	➤ liczba odbiorców działań ➤ liczba zrealizowanych działań edukacyjnych	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ GKRPA Gminie Złotów ➤ Zespół Interdyscyplinarny ➤ jednostki oświatowe ➤ organizacje pozarządowe ➤ placówki ochrony zdrowia ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki

ZADANIE 4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Realizacja programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych	➤ liczba programów ➤ liczba uczniów uczestniczących w programach, ➤ liczba nauczycieli lub wychowawców uczestniczących w programach, ➤ liczba rodziców uczestniczących w programach.	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ firmy szkoleniowe ➤ jednostki oświatowe

ZADANIE 5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Realizowanie zajęć z programem opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży w szkołach (finansowanie wynagrodzeń, materiałów do prowadzenia zajęć, dożywanie dzieci itp.)	➤ liczba dzieci uczęszczających na zajęcia ➤ liczba szkół prowadzących zajęcia ➤ liczba zrealizowanych godzin zajęć	➤ GOPS w Złotowie ➤ firmy szkoleniowe ➤ jednostki oświatowe ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki
Organizowanie wyjazdu w formie wypoczynku z programem profilaktycznym/socjoterapeutycznym	➤ liczba dzieci korzystających z wypoczynku;	➤ GOPS w Złotowie ➤ wykonawca wyjazdu

ZADANIE 6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Organizowanie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	➤ liczba zorganizowanych superwizji ➤ liczba uczestników superwizji	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ Zespół Interdyscyplinarny

		➤ placówki ochrony zdrowia ➤ firmy szkoleniowe
--	--	---

ZADANIE 7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Zapewnienie dostępu do bezpłatnej pomocy dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą	➤ liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej i prawnej	➤ GOPS w Złotowie ➤ KPP w Złotowie ➤ firmy szkoleniowe ➤ jednostki oświatowe ➤ organizacje pozarządowe ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki
Podjęmowanie działań w zakresie prowadzenia poradnictwa w Punktach Konsultacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem	➤ liczba osób korzystających z porad w Punktach Konsultacyjnych ➤ liczba Punktów Konsultacyjnych	➤ GOPS w Złotowie ➤ terapeuta ds. uzależnień

ZADANIE 8. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Podjęmowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących FASD	➤ liczba materiałów edukacyjnych ➤ liczba instytucji, którym przekazano materiały edukacyjne ➤	➤ GOPS w Złotowie ➤ jednostki oświatowe ➤ placówki ochrony zdrowia ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki

ZADANIE 9. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Działania edukacyjne skierowane do personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie	➤ liczba szkoleń ➤ liczba uczestników szkolenia	➤ GOPS w Złotowie ➤ placówki ochrony zdrowia ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki

ZADANIE 10. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Ograniczanie sprzedaży alkoholu w pobliżu obiektów chronionych np. przedszkoli, szkół, burs, internatów i młodzieżowych domów kultury, ośrodków prowadzących terapię dla osób uzależnionych, domów pomocy społecznej oraz obiektów kultu religijnego	➤ liczba zezwoleń dla każdej kategorii napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (placówki handlowe) ➤ liczba zezwoleń dla każdej kategorii napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia)	➤ UG Złotów ➤ GKRPA w Gminie Złotów

ZADANIE 11. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Wdrożenie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych	➤ liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych objętych działaniami edukacyjnymi ➤ liczba przeprowadzonych działań ➤ liczba zezwoleń dla każdej kategorii napojów alkoholowych z	➤ GOPS w Złotowie ➤ UG Złotów ➤ GKRPA w Gminie Złotów ➤ KPP w Złotowie ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki

	uwzględnieniem miejsca sprzedaży	
Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela	➤ liczba interwencji zgłoszonych przez mieszkańców ➤ liczba zgłoszeń przesłanych przez KPP w Złotowie ➤ liczba postępowań przed sądem	➤ KPP w Złotowie ➤ SR w Złotowie ➤ GKRPA w Gminie Złotów

ZADANIE 12. Zapewnienia działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Złotów		
ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	WYZNACZNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR ZADANIA
Szkolenia członków GKRPA w Gminie Złotów	➤ liczba szkoleń ➤ liczba uczestników szkoleń	➤ GOPS w Złotowie ➤ GKRPA w Gminie Złotów ➤ inne organizacje, instytucje, jednostki
Wynagrodzenia członków GKRPA w Gminie Złotów	➤ liczba członków GKRPA w Gminie Złotów biorących udział w posiedzeniach	➤ GOPS w Złotowie ➤ GKRPA w Gminie Złotów
Ponoszenie kosztów przeprowadzenia badań oraz wydawania opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wobec osób skierowanych przez GKRPA w Gminie Złotów	➤ liczba osób skierowanych na badania przez biegłych sądowych ➤ liczba uzyskanych opinii biegłych sądowych	➤ GOPS w Złotowie ➤ GKRPA w Złotowie
Ponoszenie kosztów sądowych w postępowaniach o zobowiązanie do podjęcia leczenia w obszarze uzależnień od alkoholu oraz innych niezbędnych kosztów wynikających z działań GKRPA w Gminie Złotów	➤ liczba spraw skierowanych do sądu ➤ liczba wniosków oddalonych przez sąd ➤ liczba rozpraw w Sądzie	➤ GOPS w Złotowie ➤ GKRPA w Gminie Złotów ➤ SR w Złotowie
Organizowanie posiedzeń GKRPA w Gminie Złotów	➤ liczba posiedzeń GKRPA w Gminie Złotów	➤ GOPS w Złotowie ➤ GKRPA w Gminie Złotów

V. Finansowanie działań

Finansowanie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026 będzie odbywało się w ramach środków pozyskanych przez Gminę Złotów z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych w 2025 r. oraz opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w opakowaniach jednostkowych nieprzekraczających 300 ml, czyli tzw. „małpek”.

Środki finansowe pochodzące z wpływów z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a niewykorzystywane w danym roku na realizację programów przechodzą do wykorzystania w roku następnym.

Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zostanie złożony Radzie Gminy Złotów, zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Wynagrodzenie

Z tytułu podejmowanych działań o charakterze interwencyjnym i pomocowym w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi każdy z członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie:

- za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości 10% kwoty brutto minimalnego wynagrodzenia; podstawą wypłaty wynagrodzenia jest podpisana lista obecności;
- za każdorazowe reprezentowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sądzie, w sprawach inicjowanych przez Komisję, w wysokości 300 zł brutto;
- za udział w przeprowadzeniu kontroli w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych 150 zł brutto.

VII. System wdrażania programu

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie we współpracy z Gminną Komisją do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii na terenie Gminy Złotów uczestniczyć będą:

1. Urząd Gminy Złotów.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Złotów (GKRPA).
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie (GOPS).
4. Zespół Interdyscyplinarny.
5. Komenda Powiatowa Policji w Złotowie (Policja).
6. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Złotowie (Sanepid).
7. Sąd Rejonowy w Złotowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich.
8. Szpital Powiatowy w Złotowie.
9. Przychodnie Lekarskie w Kleszczynie i Radawnicy.
10. Gabinet terapii uzależnień w Złotowie.
11. Punkty konsultacyjne w Kleszczynie i Radawnicy.
12. Jednostki oświatowe.
13. Inne podmioty posiadające stosowne uprawnienia do działania w obszarze profilaktyki uzależnień.

VIII. Sposób monitorowania i sprawozdawczość

Wójt Gminy Złotów sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Centrum informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesyła ją do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja. Sporządzenie ankiety zostało powierzone realizatorowi Programu.

Skuteczność Programu będzie monitorowana poprzez ewaluację opartą na danych i wskaźnikach, co pozwoli na bieżącą optymalizację działań

Zakończenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026 stanowi strategiczny i kompleksowy plan działania, precyzyjnie odpowiadający na wyzwania zdiagnozowane w lokalnej społeczności. Jego fundamentem jest holistyczne podejście, które łączy działania prewencyjne z interwencyjnymi, a jego realizacja opierać się będzie na ścisłej współpracy wielosektorowej.

W obliczu zidentyfikowanych problemów, takich jak wysoki wskaźnik inicjacji

alkoholowej i nikotynowej wśród młodzieży oraz niską świadomość dorosłych mieszkańców na temat dostępnych form pomocy, Program kładzie szczególny nacisk na konkretne, mierzalne i celowane interwencje. Priorytetem będzie intensyfikacja działań edukacyjnych w placówkach oświatowych obejmująca warsztaty profilaktyczne dla uczniów, które będą rozwijać postawy asertywne i promować zdrowy styl życia, wolny od używek. Równolegle prowadzone będą szkolenia dla nauczycieli, rodziców, aby wyposażyć ich w wiedzę na temat wczesnych sygnałów uzależnień oraz skutecznych metod komunikacji z dziećmi.

Odpowiedzią na zdiagnozowaną potrzebę wzmocnienia systemu wsparcia jest zapewnienie ciągłości i dostępności pomocy specjalistycznej. Kluczowe będzie funkcjonowanie punktów konsultacyjnych oraz oferowanie bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej dla osób uzależnionych i ich rodzin. W celu przełamania bariery informacyjnej, zintensyfikowane zostaną działania w ramach stałego, interaktywnego systemu informacji o dostępnych formach wsparcia wykorzystując do tego zarówno tradycyjne nośniki, jak i nowe media.

Program zakłada również wzmocnienie działań kontrolnych i prewencyjnych w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych. Planuje się cykliczne szkolenia dla sprzedawców, mające na celu egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, oraz dalszą współpracę z Komendą Powiatową Policji w celu ograniczania dostępności substancji psychoaktywnych.

Realizacja Programu w 2026 roku będzie zatem dynamicznym procesem, integrującym wysiłki wielu podmiotów. Każde z zaplanowanych zadań, od kampanii społecznych, przez wsparcie dla rodzin z problemem przemocy, aż po finansowanie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci, zostało zaprojektowane tak, aby bezpośrednio przyczyniać się do realizacji celu nadrzędnego: ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień.

Przyjęcie i sumienna realizacja niniejszego Programu stanowi warunek konieczny nie tylko do legalnego wydatkowania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, ale przede wszystkim jest wyrazem odpowiedzialności za zdrowie publiczne i dobrostan całej społeczności Gminy Złotów.

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XX. .2025 Rady Gminy Złotów z dnia 30 października 2025 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Złotów na rok 2026

Przedmiotowa uchwała jest wydana w celu realizacji ustawowego obowiązku nałożonego na samorząd gminny, zgodnie z przepisami obowiązującego prawa, oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców Gminy Złotów.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań odbywa się w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego przez radę gminy - uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 jest niezbędne do prowadzenia spójnej i systematycznej profilaktyki w Gminie Złotów. Program ten stanowi odpowiedź na realne potrzeby mieszkańców, przez co jest kluczowym narzędziem w działaniach na rzecz poprawy jakości życia, zdrowia oraz bezpieczeństwa - a także pozwala na dostosowanie celów i zadań do aktualnej diagnozy problemów społecznych na terenie gminy.

Podjęcie uchwały jest w pełni zasadne oraz niezbędne dla zapewnienia ciągłości skuteczności działań profilaktycznych, prewencyjnych oraz pomocowych.

Sporządziła: Joanna Wójtów-Gagatek

